

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державна вища професійна школа ім. кап. Вітольда Пілецького в Освенцеми (Польща)
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словацька Республіка)

**IV Міжнародна
науково-практична конференція
“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ”**

6-7 квітня 2022 р.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

У66

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від 18 квітня 2022 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачево, 6-7 квітня 2022 р.). – Мукачево: МДУ, 2022. – 272 с.

***Відповідальний за випуск:** ФЕЄР Оксана – к.е.н., доц., доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму, відповідальна за наукову роботу кафедри.*

***Технічний редактор:** ТОВТ Тетяна – к.е.н., доцент.*

У збірнику тез за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції, що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету, висвітлюються погляди науковців, здобувачів освіти, представників державних органів влади та місцевого самоврядування, підприємницьких структур на актуальні проблеми управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів в сучасних умовах.

Матеріали структуровані в розрізі декількох напрямів досліджень: «Управління економікою держави в умовах глобальних перетворень»; «Особливості регіонального управління господарськими процесами»; «Управління економічними процесами суб'єктів господарювання»; «Фінансове регулювання та обліково-аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів на мікро- та макрорівнях»; «Управління інвестиційно-інноваційною діяльністю»; «Управління освітньою діяльністю у цифровому просторі»; «Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства».

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>

© Мукачівський державний університет, 2022
© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2022

Атрощенко Т.О. Управлінська культура керівника закладу дошкільної освіти: методичний контекст	218
Бондар Т.І. Управління інклюзивною освітою в Україні	220
Газдик М.М. Механізми формування професійної компетентності у майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення у процесі фахової підготовки	223
Завербний А.С., Макарова Ю.С. Використання віртуальної реальності в освітньому процесі	227
Кучінка Т.В. Освітній менеджмент: закономірності та основні принципи	229
Липчанко-Ковачик О.В., Попович А. Формування навичок роботи з художнім твором в умовах дистанційного навчання	231
Рубіш М.А. Особливості впровадження інклюзивного навчання в закладах освіти	233
Товканець Г.В. Дослідницький підхід в освіті	234
Товканець О.С. Управління якістю освіти як відображення мети та стандартів освіти	236
Фізеші О.Й. Поняття «управління освітою» в науковому дискурсі	238
Черепаня М.Т. Інтернатні заклади в Україні: підпорядкування та управління	241
Щербан Т.Д., Гоблик В.В. Психологічні особливості підготовки майбутніх управлінців в умовах дистанційної освіти	243

СЕКЦІЯ 7. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Trushkina N., Zhyvko Z. Transformation of logistics services for agricultural product consumers in the digital age	246
Джунієв Л.В., Ємчук Л.В. Особливості управління інноваційними бізнес-процесами за умов розвитку інформаційного суспільства	247
Іртищева І.О., Романенко С.С. Державно-громадське управління та принципи побудови спортивно-оздоровчої сфери	250
Ларка Л.С. Особливості організації проведення маркетингових досліджень в умовах інформаційного суспільства	253
Немчук П.В. Система управління за умов функціонування інформаційного суспільства	257
Папп В.В., Бошота Н.В. Роль державного управління у розвитку туристичної сфери країни	259
Сидоренко Є.В. Інструменти цифровізації для місцевого економічного розвитку	261
Товт Т.Й. Адаптація процесу адміністрування публічних послуг в умовах воєнного стану	263
Юшин С.О. Міра поєднання централізації і децентралізації державної влади в умовах становлення інформаційного суспільства	266

Список використаних джерел:

1. Нік Бабиц (2019). *Як VR в освіті змінить те, як ми вчимося та навчаємо*. URL: <https://xd.adobe.com/ideas/principles/emerging-technology/virtual-reality-will-change-learn-teach/#:~:text=VR%20allows%20us%20to%20bridge,guid%20students%20through%20their%20experiences> (дата звернення 25.03.2022).
2. *VR В Освімі – Переваги Та Недоліки* (2021). URL: <https://roboticsbiz.com/vr-in-education-advantages-and-disadvantages/> (дата звернення 25.03.2022).
3. *Використання віртуальної реальності в освіті: плюси і мінуси* (2019). URL: <https://litslink.com/blog/usage-of-virtual-reality-in-education-pros-and-cons> (дата звернення 25.03.2022).

УДК 378.014.54:005.922.7

КУЧІНКА Т.В.

кандидат економічних наук,
завідувач аспірантури,
асистент кафедри педагогіки дошкільної,
початкової освіти та освітнього менеджменту,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

ОСВІТНІЙ МЕНЕДЖМЕНТ: ЗАКОНОМІРНОСТІ ТА ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ

Освітній менеджмент або менеджмент в освіті являється теорією та практикою управління стратегічною галуззю народного господарства в ринкових умовах, об'єктом якої – процес управління освітніми системами, а предметом – протиріччя, закономірності, принципи та відносини. Закономірності освітнього менеджменту є відбитком найбільш міцних, істотних, загальних, необхідних, повторюваних, об'єктивних зв'язків і відносин, що виникають і проявляються в ході здійснення управлінської практики. Звісно ж, що в основі управління сучасної освітньої організацією поряд з іншими повинні лежати насамперед такі закономірності [1]:

– гуманність управління, освітня організація є установою, результатом діяльності якої виявляється формування і розвиток особистості, виходячи з цього в якості вимоги до управління освітньою організацією виступає орієнтація на людину, гуманістичний характер, що виражається в орієнтації на співпрацю в діяльності суб'єктів освітнього процесу на основі поваги і довіри;

– демократичність управління, внутрішня структура будь-якої соціальної системи, в тому числі і освітньої, як об'єкта управління відображає дві тенденції: диференціацію і інтеграцію;

– аналітичність управління, для того щоб ефективно впливати на об'єкт управління, треба мати уявлення щодо його структурних і функціональних характеристик, генезису, тенденцій і напрямків розвитку;

– цілеспрямованість управління, чим вище рівень доцільності управлінської діяльності, тим ефективніше результат процесу управління;

– озброєність апарату управління умінням здійснювати різноманітні види управлінської діяльності. Суть її полягає в наступному: управління може бути ефективним тільки в тому випадку, якщо керуюча підсистема володіє умінням виконувати всі види діяльності, необхідні для управління даною системою.

У процесі пізнання і вдосконалення управління важливу методологічну роль відіграє категорія «принципи». Під принципами управління в освіті маються на увазі основні керівні положення, на які орієнтується менеджер в процесі управління освітніми системами різного рівня. Принципи управління визначають вимоги до змісту, структури,

організації цього процесу. Вони складають концептуальну основу теорії і практики управління і використовуються як фундаментальні аксіоми [2].

У педагогічній літературі принципам освітнього менеджменту відводиться значне місце К.К. Бабанський, С. Я. Батишев, Г. Г. Габдулін, М.І. Кондаков, М. І. Махмутов, Ф. Г. Паначі, І. П. Раченко. Аналіз цієї літератури дозволив визначити принципи як керівну норму дії, засновану на пізнанні закономірностей процесу управління освітою і відповідає на питання, як він повинен бути організований. Осмислення закономірностей управління є основою для визначення його принципів.

Спираючись на аналіз актуальної управлінської практики і сучасної теорії управління освітою, представляється можливим виділити ряд керівних положень, відповідно до яких може бути вибудована система управління освітньою організацією. Слід звернути увагу на те, що представлений нижче супереч принципів не є вичерпним і закритим і може поповнюватися іншими принципами, що відображають практику управління освітою та її подальше теоретичне осмислення.

1. Принцип поваги і довіри до людини. Саме в перетворенні цього принципу в переконання всіх суб'єктів освітнього процесу, мотивуюча їх поведінку і визначає уклад життя освітньої організації, що лежить в основі оптимізації всіх процесів в освітній установі, повинно стати фундаментом його функціонування і розвитку і представляти духовну основу.

2. Принцип цілісного погляду людини. Реалізація цього принципу передбачає сприйняття суб'єктів освітнього процесу як особистостей з усіма їхніми потребами, мотивами, цілями, переживаннями, які вони відчувають в процесі освітньої діяльності.

3. Принцип педагогічної цілеспрямованості і цільової гармонізації передбачає підпорядкування всіх розв'язуваних в процесі управління завдань досягнення основної мети, поставленої суспільством перед освітньою організацією.

4. Принцип співробітництва передбачає становлення останнього як полісуб'єкта, перехід від комунікації до спілкування, від суб'єктно-об'єктних до суб'єктно-суб'єктним відносин.

5. Принцип науковості передбачає врахування закономірностей освітнього та управлінського процесів.

6. Принцип гуманності виражається в пріоритетності інтересів особистості, в гуманності цілей, способів і засобів впливів, які обирають і використовуваних для досягнення цих цілей.

7. Принцип раціональної організації праці передбачає: чіткий розподіл прав, обов'язків і відповідальності між суб'єктами освітнього процесу з максимально можливим делегуванням управлінських повноважень вниз; науково обґрунтоване розподіл бюджету робочого часу суб'єктів за напрямками діяльності; оптимізацію зовнішньої і внутрішньої управлінської інформації, використання в процесі управління сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

8. Принцип ефективності полягає в тому, щоб з безлічі можливих технологій управлінської діяльності вибрати такі, які на практиці призвели б до досягнення кінцевої мети.

9. Принцип економічності полягає в досягненні кінцевої мети з меншими витратами (трудовими, тимчасовими, моральними) як керівників, так і інших суб'єктів діяльності.

10. Принцип інтегральності проявляється в орієнтації на цілісність освітнього та управлінського процесів і в той же час в прогнозуванні наслідків прийнятих сьогодні рішень на майбутній стан системи в цілому.

11. Принцип соціальної справедливості. Передбачає становлення такої системи управління освітньою організацією, при якій кожен суб'єкт освітнього процесу

знаходиться в рівному становищі з іншими, а його взаємодія з адміністрацією будується на основі розуміння людини як мети управління, а не його кошти.

12. Принцип індивідуального підходу в управлінні. Цей принцип передбачає управління на основі врахування керівниками індивідуальних особливостей суб'єктів освітнього процесу, їх життєвого і соціального досвіду.

Отже, названі основні закономірності та принципи освітнього менеджменту, які забезпечують ефективне управління освітніми організаціями повинні забезпечувати: прийняття управлінських рішень в рамках своєї компетенції, послідовність здійснення функцій управління, пошук можливих альтернативних рішень і вибір кращого, управлінську синергію та граничності управління, встановлення норми керованості, оптимізації співвідношення централізації і децентралізації управління, єдності керівництва.

Список використаних джерел:

1. Монастирський Г. Л. *Теорія організацій: підручник*. Тернопіль. 2014. 288 с.
2. Крижко В.В. *Теорія та практика менеджменту в освіті: навч. посіб. вид. 2-ге допрацьоване*. Київ. 2005. 256с.

УДК 37.018.43.016:82

ЛИПЧАНКО-КОВАЧИК О.В.

кандидат педагогічних наук,
ст.викладач кафедри англійської мови,
літератури з методиками навчання,

ПОПОВИЧ А.

здобувач ОС «Бакалавр»
спеціальності 014 СО «Мова та література (англійська)»,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК РОБОТИ З ХУДОЖНІМ ТВОРОМ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Однією із суттєвих ознак модернізації сучасного закладу освіти є впровадження дистанційного навчання, яке значно розширює інформаційні межі навчального змісту окремого предмета й програмової теми, підвищує якість освітніх послуг. Дистанційну освіту визнано рівнозначною очній, заочній та екстернату (О. Веренич, В. Гриценко, В. Колос, С. Кудрявцева).

«Дистанційне навчання» – це форма організації освітнього процесу, у межах якого його учасники – взаємодіють віддалено офлайн / онлайн. Особливість такого навчання зумовлена тим, що здобувачі освіти з різних причин (маючи обмежені фізичні можливості за станом здоров'я, перебуваючи з родиною на окупованих територіях, навчаючись за індивідуальним графіком під час підготовки до інтелектуальних чи спортивних змагань тощо) не можуть співпрацювати очно, але здатні виконувати завдання дистанційно, користуючись досягненнями сучасних інформаційних технологій.

Дистанційну освіту розглядаємо як можливість здобувачів освіти навчатися та отримувати необхідні знання віддалено від закладу освіти в будь-який зручний час.

Дистанційне навчання при роботі з художнім текстом може успішно сприяти формуванню у студентів практичних фахово спрямованих навичок, які знадобляться їм у майбутній професійній реалізації, іншомовну професійну компетентність, розвиває внутрішню мотивацію до творчої самореалізації, ініціативність у роботі, швидкість, гнучкість, асоціативність мислення.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>